

Tek. Magyar Nemzeti Múzeum Orsz.
Széchenyi könyvtár BUDAPEST VIII.
Múzeum krt. 14-16.

SZÉLVÍDÉK

Kiadó és Kiadóhivatal: Zombor, Csahás
Benő u. 3. Tel: szerk. és Kiadóhivatal 207. éjjele
422. nyomda 213.

Felölös szerkesztő:
MUHI JÁNOS

Előfizetés egy óra: 5.20 P. negyedéves
15.— P. Levélcím: Zombor, postaf.
102, csekksz. 74.000.

Teljesen megsemmisült a Hollandiában földretet 1. angol légiúton szállított hadosztály

A magyar-román határon tovább folynak a heves támadó és elhárító harcok. A vaskapunál a Szovjet Szerbiába szeretne betörni, de a német ellentámadás meggyújtotta szándékait — A Beszkidek hágói szilárdan német kézben vannak

A németek rövidesen átnyújtják a számlát az angolszászoknak — írja a berlini sajtó — Vihar az angol parlament ülésén — Péter szerb királyt felszólították, térjen vissza az országba és harcoljon a bolsevizmus ellen

Berlin, szeptember 27.

A vezérli főhadiszállás szerdai hadijelentése közli, hogy Arnheim térségében szeptember 26-án a németek megtörték a körülzárt 1. légiúton szállított angol hadosztály utolsó ellenállását is. Tíz napos elkeseredett küzdelemben sikerült ezzel a véderő minden fegyvernemének gyorsan összpontosított kötelekeinek egy SS-páncélos-csoport vezénylő tábornokának. Bietrich tábornoknak a parancsnokságával egy angol ellithadosztályt a legmákosabb ellenállás és sorozatos légi erősítések dacára maradék nélkül megsemmisíteni. Az ellenség minden kísérletét, hogy délről tehermentesítsék, a körülzárt hadosztályt, a németek az ellenség nagy vérvesztéséig elpusztították meg. A németek összesen 6450 foglyot ejtettek. A harctéren a halottak ezreit számolták meg, 30 páncéltörő löveget, számos más löveget, nagymennyiségű fegyvert és 250 géplárművet zsákmányoltak. Ezen kívül 1000 tehervitort is megsemmisítettek meg, vagy zsákmányoltak és több mint 100 repülőgépet lelőttek a németek.

Eindhoven két oldalán a kemény harcok ismét fellángoltak a légi úton ellátott és további erősítéseket kapott angol kötelékekkel. Nymwegentől északra és keletre az ellenség támadásait elhárították a németek.

Az egész aacheni arcvonaltól Metz-ig helyenként heves kölcsönös tűzérési tevékenység mellett csak helyi harcselekményekre került sor. Egy, a Mosel nyugati partján mélyen az ellenség vonalába betört német rohamcsapat, levegőbe röpített egy amerikai löszraktárt. Nancytól északra ellenséges támadások omlottak össze a német elhárító tűzben. Chateau Salinsnál és ettől délre a német páncélos kötelékek merész támadással több helyiséget foglaltak el és ezzel lezárták egy ott még létező arcvonalhézagot. A 7. amerikai hadsereg a Mosel felső folyásánál keletre, Epinal és Remiremont térségében tegnap is tovább folytatta támadásait. A makacs ellenállást mutató és ismételt ellenátadásokra induló német csapatokkal szemben az ellenség csak csekély helyi eredményeket tudott elérni. A családifő harci térség, a város és a kikötő

továbbra is erős tűzérési tűz és légitámadások alatt áll. A súlyos harcok itt tovább tartanak. A Csatorna és az Atlanti-óceán partjainak jobbi támaszpontjairól csak helyi harcitévékenységet jelentettek. A haditengerészet megszehordó ittel tegnap is jó hatással avatkoztak be a földi harcokba Pas de Calais-nál és a legsúlyosabb ellenséges légitámadások dacára tovább folytatták a délangliai kikötővárosok lövését.

A V. 1. megtorló tüze tegnap is tovább zudult Londonra.

Közép-Olaszországban az ellenség nagytámadásai Firenzuolától északkeletre és az adriai szakaszon tovább tartanak. Az ellenség szándékolt át-törését a németek elkeseredett küzdelemben meggyújtották. Egy Firenzuolától északkeletre lévő betörés ellen ellenintézkedések vannak folyamatban. Egy német harccsoport szakaszán az adriai szakaszon szeptember 23-tól 25-ig összesen 42 ellenséges páncélost semmisítettek meg.

A magyar-román határnál Szeged, Gyula és Nagyvárad térségében

heves támadó és elhárító harcok folynak az előretörő ellenséges erőcsoportokkal. A Vaskapunál, Orsovától délnyugatra a német csapatok ellentámadásokkal meggyújtották egy szovjet bekerítő kísérletet. Torda két oldalán és Marosvásárhelytől délre tegnap is meggyújtották a szovjet támadásokat. Az Erdős Kárpátok átjárójánál a német és magyar csapatok az elrendelt és előkészített helyi állásokba vonultak vissza. A szlovákiai északkeleti határokat a szovjet csapatok tovább rohamozták a Beszkidek hágói. Heves támadásokat hárítottak itt el, egyes betörési helyeket elretesztették a németek.

A varsói felkelők elleni harc továbbra is jó eredményei folynak.

Sudauennél és a Memeltől délre a bolsevista előretörések eredménytelenek maradtak. A Duna és a Rigai-öböl közötti német elszakadó mozdulatok továbbra is tervszerűen folynak. A német utóvédék számos ellenséges támadást vertek vissza.

Szovjet repülőgépeknek Vadsoe kikötő területe ellen intézett támadásánál német vadászok 14 ellenséges gépet lőttek le. Német harci gépek szeptember 25-én a Halász-félszigetnél egy szovjet gyorsnaszádot felgyújtottak.

Ellenséges bombázó kötelékek terrortámadásokat intéztek a Brodalom nyugati területe, mindenekelött Osnabrück, Bremen és Hamburg városok ellen. Az elmúlt éjjel gyors brit kötelékek Frankfurt am Main és Karlsruhe városokat támadták meg. A német vadászok és a légvédelmi ittegek a Brodalom és a hollandiai térség fölött 33 ellenséges gépet lőttek le.

Partraszállási kísérlet a dalmát szigeteken

Illetékes német helyen közlik, hogy angol hadihajók támogatásával támadás indult meg a dalmát patrok szigetei ellen. A támadás erős német ellenlökésbe ütközött. Német részről kijelentették, hogy a támadás partraszállási kísérletnek tekintendő. (MTI)

Fordulópontot jelent nyugaton az 1. angol hadosztály megsemmisítése

Berlin, szeptember 27.

A Német Távíráti Iroda a harcok helyzetéről a következőket jelentette: A nyugati arcvonalon a legutóbbi harcok során a német kötelékek bebizonyították, hogy eredményesen beleszólnak a döntésbe.

A német csapatok a helyzet általános megszilárdulása után tevékenyen avatkoznak be a harcok alakulásába, úgy hogy az angolszászok arcvonaluk egyes szakaszain vesztélybe kerültek.

A tevékeny beavatkozáshoz hozzájárul az időjárás is, amely az ellenfelet még inkább védekezésre szorítja. A légiúton szállított 1. angol hadosztály Arnheim térségében történt megsemmisítése fordulópontot jelentett a harcokban. Az ellenségnek az Eindhoven-Nymwegen utánpótlási folyosónál sem volt szerencséje.

A németek ezt a folyosót erőteljes oldaltámadással elvágták. Szövetséges oldalon most az a terv merült fel, hogy Eisenhower kivonja csapatait Hollandiából és keletfelé irányítja azokat,

hogy az így megerősödött csapatokkal nagy támadást kezdjen és betörjön a Rajna—vesztfáliai iparvidékre.

A Schelde alsó folyásánál a német csapatok kitartása is azt jelenti, hogy a németek helyzete itt is jelentékenyen megjavult.

Ugyanerre vallanak a Luneville körül folyó sikeres elhárító harcok és

a Charnes—Bayon-nál sikeresen folyó német ellentámadások. Az Epinal és Remiremont körül folyó harcok egészítik ki az általános helyzetre vonatkozó képet.

A Közép-Olaszországban, Firenzuola és Rimini között folyó harcokra jellemző, hogy az ellenség itt 36 óra leforgása alatt összesen 27 támadást intézett a német vonalak ellen. Olaszországban másfél éve olyan harcok folynak, amelyek nem mérhetők össze a más harctereken lezajlott harcokkal.

Az az ut, amelyet az angolszászok kezdetben sétának mondtak, a valóságban vérben uszik Slaernótól Riminiig.

Romániában a Vaskapunál szembenálló erőket nem szabad tulbecsülni. Tény, hogy a Vaskapun a Szerbiába vezető kapu. A Beszkidek hágóiért Szanóktól délre heves harcok folynak. Ettől északra Mitaniig szünetelnek a harcok. A Baltikumban a szovjet csapatok Riga irányában történő előretöréssel akarták zavarni az itt folyó német elszakadó mozdulatokat. A harcok hevességére jellemző, hogy

a bolsevisták eddig itt közel 1000 páncélost veszítettek és csak csekély területnyereségre tettek szert.

Ezen az arcvonalszakaszon egyébként már most jelentkezik az ősztéli időjárás, amely a harcok új szakaszát fogja majd jelenteni.

Arad vidékén is felfogtuk a román és szovjet támadásokat

Tordától nyugatra ellentámadással több helységet és magaslati állást visszafoglaltunk

Az Interim jelent a romániai hadszínterről: Arad vidékén felfogtuk a román-bolsevista támadásokat. Egy erős SS kötelek páncélosok támogatásával támadat intézett a várostól délnyugatra a Szovjet támadó szárnya ellen és az arra kényszerítette a szovjet hadvezetőséget, hogy más helyeken erőket vonjon el. Nagyváradtól délre német csapatok visszaverték vegyes román-bolsevista kötelek támadását. Tordától nyugatra ellentámadással visszafoglaltunk néhány magaslati pontot és helységet. Az erdélyi medencében, a Székelyföldön a Szovjet abbagyita rohamát.

A német légierő rendkívül nagy tevékenységét fejtette ki a romániai harcok során. Arad vidékén megszállták az ellenség utánpótlást. Torda és Marosvásárhely között a német repülő megsemmisítették 87 ellenséges járőr, 21 löszkocsit és két nehéz légvédelmi löveget.

az arcvonal északi szárnyáról zökent fel az Interim: Magyarok a jelek szerint befejezték a Szovjet előkészületeit. Felderítéstől és zavaróítottól elítelt arcvonalon volt. Bauschné a betörés helyén a németek összpontosított támadásait. A német páncélosok szétverték a szovjet páncélos éle-

ket. A gránátosok most folytatják a terep megtisztítását az ellenséges maradványoktól. Az arcvonal többi szakaszán meggyújtott az ellenséges áttörési kísérletek. Ezekben a harcokban a német osztagrepülőkötelek bombákkal és ledételti fegyverekkel támadták az ellenséges készlettel állásokat és támadó csoportokat. 28 páncélos és 200 tehergépkocsit pusztítottak el.

tejt csapataink lerohanása sikertelen maradt.

A román kötelekkel is támogatott oroszok tudareje elől csapataink ügyesen harcolva, fokozatosan a határ felé tértek ki és ezzel egyrészt a döntő megverést kerülték el, másrészt azonban biztosították hátsóbb területen a védelem szilárd megszervezését, miközben a támadó ellenségek súlyos veszteséget okoztak.

A Besztrék hágóinak előtere és maguk a hágók is német kézen vannak. A bekerített első szovjet lovashadosztály megsemmisítése tovább folyik. A duka szorosától északra a váltakozó lökések és ellenlökések következében az arcvonal sokszor különösen ékszerűen alakul. A nyugati felől támadó német erők itt felmorzsolták a bolsevisták jobbszárnyát.

Eddig északra vagyis Lubintól nyugatra visszaverték a bolsevisták két támadását.

Illetékes magyar közlés:

A sikeres harc érdekében mindent meglettünk, ami saját erőnkől tellett

A 34. számú hadijelentés kiegészítésében közlik illetékes magyar hadvezetés.

Augusztus 23-ról 24-re virradó éjjel a román árulás ismertté vált, a magyar haderő összes küzdőképes csapata a keleti arcvonal különböző részén bevetve harcban állottak. Románia pálfordulása illymódon nehéz helyzet elé állította hadvezetésünket, mert eddigi arcvonalaink mellett az ország délkeleti határának védelméről is sürgető gondoskodni kellett, ami légszállítással 900 kilométerrel új arcvonalat jelentett.

Először is arra volt szükség, hogy eme hirtelen támadt új arcvonal számára szükséges erők előteremtéséhez és felvonulásához kellő időt és teret biztosítsunk. E célból hadvezetésünk arra az elhatározásra jutott, hogy a gyenge határbiztosító csapatokkal, valamint egyéb hátrországi kiképző alakulatokból rögtönzött egységekkel támadásra indul a magyar határ mentén felvonult román erők ellen, amelyeket a Románia árulása után előállított új helyzetben már az orosz haderő előcsapatainak kellett tekinteni.

Ezzel megkezdődött

a délkeleti határaink mentén

harcok első időszaka, amely alatt a Székelyföld déli és középső részének az orosz túlerő nyomása előtti fokozatos kényszerű kiürítésével végződött.

Bármerre is fájdalmas minden magyar számára a Székelyföld átmeneti feladása, az akkor rendelkezésre álló csekély erővel nem gondolhattunk a hőszen az ellenség közé benyúló terület szilárd megvédésére. A délkeleti határszakasz más részén idő és tér nyerését szolgáló támadó hadműveleteink, amelyek mindenütt sikerrel jártak: csapataink Aradon és Belényesen túlra, valamint Kolozsvártól kiindulva Tordán és Maroslúdon túlra nyomultak elő, nagy veszteségeket okozva szétverték a határ mentén felvonult román erőket, sok foglyot ejtettek és tetemes hadianyagot zsákmányoltak.

Közben Románián gyorsan átvonuló orosz páncélos és gépesített erők a védtelenül álló Déli-Kárpátok szorosain át a délerdélyi medencébe nyomultak és ezzel megkezdődött itteni harcaink második időszaka, amelyet az oroszok ama törekvése jellemzett, hogy Kolozsvár és Arad felé előretörve, gyorsan lerohanják itt álló gyenge csapatainkat és a tartós védelem megszervezését lehetlenné tegyék.

Az oroszok eme törekvését az angolszász légierők nagyszabású folytatólagos bevetése támogatta, amelyek nyilvánvaló célja elsősorban a magyar közlekedési hálózat, megbénítása volt, hogy illymódon újabb erőknek a délerdélyi arcvonalra való tervszerű felvonulását lehetlenné tegyék.

Annak ellenére, hogy az állandó

nagy légitámadások

sok nehézséget okoztak, a támadó oroszok pedig mind számszerűen, mind korszerű fegyverzet terén tetemes túlerővel rendelkeztek, az ellenség első szándéka, a határon túl idő- és térférés céljából előre-

A Szovjet a Vaskapunál Szerbiába akar belőrn

Berlinből jelentik: A Német Távíráti Iroda katonai munkatársa írja: A nyugatromániai területen a Vaskapunál folyó harcok új képet adnak a helyzetnek. Itt a Szerbiába való áttörésről van szó. Mindkét részről bevetett erőket nem szabad tulbecsülni, egyelőre még ki kell alakulnia itt az új arcvonalnak.

Kolozsvártól délre

első terepben az orosz lerohanási kísérlet az arcvonal kezdeti önkéntes visszavétele után Torda területén csapataink szívós ellenállásába ütközött és megakadt. Az orosz páncélosveszteségek itt is hasonló méretűek voltak, mint Arad térségében, egyéb veszteségeik pedig amazokat még túl szárnyalták. Az első támadó hullámok a természetű adottságok következtében is az erős tordai védőállás előtt ugyiszólván teljesen felmorzsolódtak.

Miután az orosz lerohanási kísérletek ilyen módon kudarcra jutottak, számolni kellett azzal, hogy az ellenség hátsóbb lépcsőinek felvonulása után tervszerűen előkészített nagy támadásokat intéz. Kolozsvár irányában, valamint Arad felől, a Tisza-Körös vidék ellen és ezzel előkövetkezik a délkeleti határain men-

TURUL FILMSZÍNHÁZ
TELEFON: 328

SZERDA-PÉNTEK

KISÉRTETEK HÁZA

Főszerepben:

JAKOB SULZER, BLANCHE AVORY, ALFRED RASSER

Pótműsor: magyar és UFA hirdó

E harcok során Dél-Erdély nyugati részében Aradot és Belényest ugyan ismét fel kellett adnunk, de itt küzdő csapataink német zuhanó bombázók erőteljes támogatásával két nap alatt 60 orosz harckocsit lötték ki és ezzel az orosz támadást lényegében meg a határ előtt sikerült lefékezniük.

Ugyanakkor a

tén folyó harcok harmadik időszaka.

Ennek a harmadik időszaknak a kezdetét jelzi az orosz-román erők szeptember 22-én megkezdett nagyobbméretű támadása Torda térségében, ahol azóta is heves támadások saját ellentámadásainkkal váltakoznak. Az ellenség veszteségei igen súlyosak. Így például német és magyar páncélosok, gépkocsizók és gyalogos kötelek szeptember 23-án végrehajtott ellentámadásánál az oroszok 30 harckocsit s 50 különböző löveget vesztek.

A harcok itt még nincsenek lezárva, de már megállapíthatók, hogy az ellenségnek eddig nem sikerült kitűzött célját, a tordai magyar védőállás áttörését kierőszakolnia.

A tordakönyeki harcokhoz hasonlóan

Arad területén

is várható a harcok új fellángolása. Itt a terep jellege a szilárd védelemnek nem nyújt olyan előnyt, mint Torda térségében és ennekfolytán csapataink itt főként mozgó védelmet hajtanak végre. Így tehát itt hullámzó harcokkal kell számolni, a-

melyek esetleg magyar területre is átszaphatnak, de mégsem tekintünk aggodalommal a helyzet további alakulása elé, mert a sikeres harc érdekében mindent megtettünk, ami saját erőnkől tellett.

A szerb nép visszavárja királyát

Belgrádból jelentik a Német Távíráti Iroda: Jomics szerb közéleti ügyi miniszter rádióbeszédet mondott, amelyben Péter királyhoz fordult. Fejszólt:

totta Péter királyt, vegye fel újra a kapcsolatot népével, térjen vissza országába és harcoljon a kommunizmus ellen.

Az olaszországi harcok

Berlini jelentés szerint Olaszországban a Firenzétől északra levő hegységben változatlan hevességgel folynak a harcok. Különösen heves harcok dúlnak az Imolba vezető út mindkét oldalán. A támadások a német túzérés záróáll-

zéban összeomlottak. Meghíusult a Monte Latina elleni ellenséges támadás is. Az Adria szakaszon az angolszászok erősítéseket vetettek be de így is csak helyi előretöréseket tudtak elérni. Ezeket a németek elfogták és az előretört páncélosokat megsemmisítették vagy visszavetették.

HÁROM SZOVJETBIZOTTSÁG MŰKÖDIK SZÓFIÁBAN

Isztanbuli jelentés szerint Szófiában három szovjet ellenőrzőbizottság működik, egy katonai, egy gazdasági és egy politikai bizottság. Az ellenőrző bizottságok feladata a fegyverszüneti feltételek betartásának ellenőrzése, azon az egyezményt még alá sem írták.

Svédország fegyveresen is megakadályozná a finn területről kivont német csapatok átvonulását?

Berlin, szeptember 27.

Illetékes német helyen tájékoztatásul közlik:

A német külügyminisztériumban tartott sajtóértekezleten Ribbentrop szóvivője feltett kérdésre válaszolva kijelentette, Németország nem foglal állást azzal a svéd határozattal kapcsolatban, amely megtiltja a hajózást a svéd felsővízeken.

Washingtonból jelenti a brit hírszolgálat, arra a kérdésre, hogy Svédország fegyveres ellenállást tanúsít-e abban az esetben ha Svédországon keresztül kísérik meg a német csapatok kivonását Finnországból, a washingtoni svéd követ igennel válaszolt.

Stockholmi jelentés szerint a svéd fővárosban az a felfogás alakult ki, hogy az újabb svéd intézkedés könnyen a Németországgal való diplomáciai kapcsolatok megszakadásához vezet.

A háromhatalmi egyezmény negyedik évfordulója

Ma van a háromhatalmi egyezmény megkötésének negyedik évfordulója — jelenti Berlinből a Német Távirati Iroda. A külföldi tájékoztató Iroda ezzel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— A háromhatalmi egyezmény népi jelenleg óriási küzdelemben állnak az egyezmény céljainak megvalósításáért.

Ebben a küzdelemben legerősebb fegyverük a hitük ügyük elvitathatatlan igazságában. Ezt a háborút az nyeri meg, aki a legjobban meg van győződve hadicéljainak tiszta igazságáról.

— A háromhatalmi egyezmény Németország, Japán és Olaszország politikai elgondolásának alapján áll.

Ezen az alapon folyik a harc a bolsevizmus és a tolvajtott kapitalizmus ellen.

Az egyezmény népei között az egyet a népek közötti szocializmus gondolata biztosítja. Ez a szocializmus a föld javainak jobb elosztását akarja elérni. Akarja a kiegyenlődést a nincstelenek és a könyörtelen gazdagok között.

— Ma már nyilvánvaló, hogy a modern viszályok okai mind gazdaságon mozognak.

Amikor tehát az egyezmény népei a gazdasági igazságtalanság okait akarják megszüntetni, tulajdonképpen a háború okait akarják felszámolni egy Európában, mint Kelet-Ázsiában.

Az a tudat, hogy az ellenséges tábor a gazdasági egyenlődést akarja minden eszközzel megakadályozni, biztosítja az együttműködést az egyezmény népei között.

A korlátlan imperializmus ellen

Berlin, szeptember 27.

A Német Távirati Iroda jelenti:

— A rendhez vezető út, a rend a zűrzavar ellen, az ellenséges koalíció szét fog bomlani — ilyen címekkel foglalkoznak a mai német lapok a háromhatalmi egyezmény negyedik évfordulója alkalmából. A lapok hangoztatják, hogy a háromhatalmi egyezmény mutatja meg ezután is az igazi tartós békéhez vezető utat.

A Völkischer Beobachter így ír:

A három évvel ezelőtt megkötött egyezmény a rend elve alapján jött létre és biztosítja az igazi tartós béke alapjait.

Németország, Japán és Olaszország az egyezményben kifejezetten elvetette a korlátlan imperializmust,

amely forrása az állandó rablókedvnek s helyette a természetes territorialitást állította be a nemzetközi megértés színterére.

A rend elveivel a háromhatalmi egyezmény államai ma is élnek és ezek az elvek továbbra is legelső háborús céljainkat képezik — írja a Völkischer Beobachter.

A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy az 1940 szeptember 27-én Berlinben megkötött egyezmény egyben katona szövetség is.

Új rend Európában és új rend Kelet-Ázsiában: ez a cél egyesítette ekkor a háromhatalmi egyezmény hatalmait.

E hatalmak szabadságot és jóleletet ígértek népeiknek — fejezi be cikkét a Deutsche Allgemeine Zeitung.

A horvát nép kitart vállalt kötelezettségei mellett

Zágrábból jelenti a Német Távirati Iroda: A horvát sajtó a háromhatalmi egyezmény aláírásának évfordulóján vezércikkben foglalkozik az egyezményvel. A lapok hangsúlyozzák, hogy a

horvát nép kitart az egyezményben vállalt kötelezettségei mellett, mert tudatában van annak, hogy csak az egyezmény szellemének győzelme sok áldozat árán kivívott függetlenségét.

Vihar az angol parlament ülésén

Churchill elhárította a felelőséget a varsói felkelésért

Az angol hírszolgálat alapján jelenti a Német Távirati Iroda: Az angol parlament hosszabb szünet után ismét összeült. Összeül a lordok háza is, amely első ülésén külpolitikai vitát tart. A vitát lord Vansittart beszéde vezeti be.

Az alsóház keddi ülésén viharos jelenetek játszódtak le. Morrison belügyminiszter bejelentette, hogy a szabad-

lábra helyezték Ramsay századost, konzervatív párti képviselőt, akit 1940-ben a közbiztonság és az ország védelmének veszélyeztetése miatt letartóztattak.

Ezzel kapcsolatosan felszólalt Galachey kommunistapárti képviselő, aki Ramsayt veszélyes antiszemita névezte. A kijelentés óriási vihart támasztott; az ülésteremben, az elnök fel-

szólította Galachey képviselőt, hogy vonja vissza kijelentését, mert ezzel nem lehet az alsóház egyik tagját sem megbélyegezni. A kommunista képviselő erre nem volt hajlandó, mire az elnök kizárta a keddi ülésről.

Új belga kormány alakult

A brit hírszolgálat jelenti: A brüsszeli rádió közlése szerint az új belga kormány megalakult. A kormánynak hét katolikus, öt szocialista, három liberális, két pártokivüli és két kommunista

Az újonnan alakult miniszterelnök nyilatkozott a kormányról értekezletén. Kijelentette, hogy Anglia az Egyesült Államokkal, a Szovjetunióval és Kínával a béke és biztonság biztosítását szolgáló világszervezetre vonatkozó javaslatot (a tanulmányozott, de a javaslatokon egyik kormány sem vállal semmilyen kötelezettséget. A javaslatokat az alsóháznak is alkalmuk lesz tanulmányozni. A továbbiakban az angol miniszterelnök a lengyel kérdéssel szőtt. A nagy távolság miatt — mondotta — Anglia nem volt abban a helyzetben, hogy általános lengyelországi felkelés esetén megfelelő támogatást nyújtson a felkelőknek. Ezért az angol kormány a szovjetkormányhoz fordult az a, hogy nyújtson a felkelőknek tőle telhető segítségét. Az angol kormány a lengyel kérdésben a legteljesebb együttműködésre kész a szovjet kormánnyal és eddig ezt az együttműködést nem kívánja elkerülni.

tagja van. Ez az első eset, hogy a belga kormányban kommunisták is vannak. Miniszterelnök Hubert Pierlot, Külügyminiszter Henrik Spaat.

A németek rövidesen átnyújtják az angolszászoknak a számlát — írják a német lapok

A Német Távirati Iroda jelenti: A német sajtó nagy figyelmet szentel annak a cikknek, amely legutóbb a Quebecben megjelenő Economist című folyóiratban látott napvilágot. A folyóirat szerint a Németországgal szemben alkalmazandó eszközök között minden bizonnyal szerepelni fog a bekebelezés és a száműzés is. A cikk a továbbiakban azt hangoztatja, hogy a német gazdasági életet tervszerűen meg kell semmisíteni.

A német sajtó hangoztatja a cikkel kapcsolatban, hogy a megsemmisítő tervekkel még azok is egyetértenek, akik egyébként távol állnak az angolszász plutokrácia világától. Így leg-

utóbb London amerikai tengerészeti irta, reméli, hogy a háború befejezése után Németország és Japán külkereskedelmét megszüntetik egymás között; a győztes hatalmak. Miért is ne lehetnének el a térképről Japán és Németország — kérdezi tovább a tengerész.

A megsemmisítő tervekkel szemben a német sajtó azt a bizonyosságot hozza fel, amellyel a végsőig való ellenállást német részről megszervezik. Az ellenség nyugodt lehet, hogy rövidesen átnyújtják a számlát azokról a megsemmisítő tervekről, amelyeket az utóbbi időben kovácsoltak Németország ellen.

Az első brit légiúton szállított hadosztály megszűnt létezni

Az Interini jelenti a nyugati harcokról: Eindhoven és Nymwegen között kialakult helyzetet Montgomery erőinek átcsoportosítására kényszerítette. A kanadai jobbszárnyát egész Antwerpenig kellett meghosszabbítani és az itt felszabadult brit erőket Eindhoven-től északra vetették be. Ezáltal a brit kötelek helyzete jelentősen megerősödött és a német vonalakat ezen a vidéken valamivel hátrább kellett vonni. A brit átcsoportosítás azonban az L brit légiúton szállított hadosztály tehermentesítését mégsem eredményezte és ez a hadosztály megszűnt létezni. Már az előző nap az angolok 1400 sebesültet adták át a németeknek, kedden délután pedig az utolsó 600 ember is, a hadosztály maradványa egy Arnheimtől nyugatra levő helységben letette a fegyvert. A németek itt jelentős hadizsákmányt is ejtettek. A megsemmisített légiúton szállított hadosztályal vívott harc utolsó napján a németek az utánpótlás, szállító repülőgépek közül 34 gépet lelőttek, köztük tizenkettőt a légvédelmi tüzéség semmisített meg.

Aachen térségében csak helyi legúj harcok folytak de az előkészületekből ítélve számolni kell a harcselekmények kiterjedésével. A német tüzéség 101 irányzott tüze 37 ellenséges

páncélost semmisített meg vagy gyújtott fel. Aachen és Metz között szintén viszonylagos nyugalom van. Epinal és Remiremont között rendkívül heves harcok dúltak. Az angolszászok nagy páncélos erők és valamennyi harcselekmény bevetésével megkísérelték a burzund kapuhoz való jutást. A harcok heves ségére jellemző, hogy az amerikaiak egy keskeny szakaszon egy gyalogos hadosztályt és husz páncélost vetettek be. Az ellenséges támadások némi teret nyertek, de a németek ellentámadásai megállították az előretörést. A messze előrelendezett amerikai páncélos csapatok súlyos vereségeket szenvedtek. Ezzel egyidejűleg Belfort ellen francia zsoldoscsapatok intéztek támadást, de a roham már a német tüzéség zárótüzében összeomlott.

SZERDÁN IS ÉRKEZTEK SZÁRNYAS BOMBÁK ANGLIA FÖLÉ

Amsterdam, szeptember 27.

A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni rádió híradása szerint szerdán a kora reggeli órákban folytatódott a szárnyasbombák támadása Dél-anglia és Nagy-London nagy térsége ellen. Károk és veszteségek keletkeztek.

Innen-onnan

Georgiev bolgár miniszterelnök a 'Busler Nationalzeitung' szíriai tudósítója előtt nyilvánvaló sajnálkozással állapította meg, hogy a bolgár kormányt a szövetségesek eddig a fegyverszüneti tárgyalásoknak sem időpontjáról, sem helyéről nem tájékoztatták. Arra a kérdésre, mit vár Bulgária a feltételektől, Georgiev így válaszolt: 'Ez kizárólag a szövetségesektől függ'. A bolgár uralkodóház jövőjéről a bolgár miniszterelnök kijelentette, hogy az államforma kérdéséről a háború után a bolgár nép dönt. Georgiev ezután lezögezte a Macedóniáról való lemondást. Jövőhagyta a macedóniai kiküldöttek nemrég hozott határozatát, amely szerint Macedóniát szabad államná akarják nyilvánítani a Tito vezetés alatt álló demokratikus Jugoszlávia keretében. Arra a kérdésre, vajon a bolgár kormány és a nyugatiracial görög hatóságok között nemrég megkötött egyezmény, amely szerint a közgazdasági görög kézbe megy át, úgy értelmezhető-e, hogy Bulgária véglegesen lemond Nyugat-Tráciáról és a Földközi-tengerhez való kijáratról, Georgiev így válaszolt: 'Ezt a kérdést magamtól nem oldhattuk meg'. Végül azt a témáját fejezte ki, hogy a szövetségesek tekintetbe veszik Bulgária életszükségleteit.

Újabb nagyarányú ócskapapírgyűjtési akció indult meg hivatalosan Németországban. Rövid idővel ezelőtt elindított akció volt, amely igen nagy sikert ért el, főképpen azért, mert a háziorvosok bizonyos mennyiségű csontbeszolgáltatása után nemcsak a pénzbeli ellentértéket kapták meg, de ezenkívül egy-egy darab szappant is. De nyilvánvalóan rendszer alapján végzik most a hulladékpapír gyűjtést. Azok, akik a papírgyűjtéssel meg vannak fizetve minden kilogramm ócska papírért egy-egy vásárlási jegyet adnak. Őt jegyért egy levélpapír nappal lehet vásárolni, amelyben öt levélpapír van borítékkal együtt. Husz jegyért egész doboz levélpapírt lehet kapni.

A papír igen fontos anyag nemcsak a polgári életben, de a hadiszállítások ipar szempontjából is. Ezért fektettek a háború kezdete óta nagy súlyt a ócska papír gyűjtésére és már 1933-ban 1 millió tonna ócskapapírt szolgáltatott be a német papírváraknak. Azóta rendszeresen folyik a gyűjtés, amit többnyire iskolásgyermekek végeznek. Már 1936-ban a Németországban gyártott papír 20 százaléka ócskapapírból állították elő. Ennek a papírtömegnek az előállításához 10 millió köbméter fára lett volna szükség, amit természetesen más célokra lehetett felhasználni.

Érdekes az a propaganda, amelyet az ócskapapírgyűjtés terén kifejtének. Rámutatnak például arra, hogy minden darab karton egy-egy gránátburkolatot és minden cigarettadoboz egy-egy világító főtényt jelent. Azt is hangsúlyozták, hogy Németországban éveként 3 milliárd cigarettadobozt használnak el, ami magábanvéve 29.000 tonna ócskapapírnak felel meg.

Az ócskapapír egyébként nemcsak nagy fiametakarítást jelent, hanem fakarékoskodást a fakitermelés munkájában is. Egy métermázsza ócskapapír beszolgáltatása 3 darab 10 méter magas fa kivágását teszi fölöslegessé és megtakarítja mindazt az elektromos áramot, valamint a szénét, amely a fának papírranyaggá való feldolgozásához szolgálja.

SAN MARINO

Legutóbb közöltük, hogy a Hliputi olasz állam: San Marino 'hadat üzent' Németországnak, mire egy gémet rohamjárőr elfogta a parányi ország 'haderejét'.

A különös kis állam életéről és közelmúlt napjairól érdekesen számol be az alábbi tudósítás). Csendesen üldögélünk a fügebokrok alatt. A poharakban aranyárga bor, a kis tányéron ropogós, izes sóssütemény. Signor Sponti, San Marino déli polgára, a nevezetes bődízműkészítő és nyugalmazott csendőrmester hatalmas füstfellegeket erget pipájából. A délelőtti csendjét egyszerre hangoz trombitaszó zavarja meg. Utána csattogó lépések zaja hallatszik: díszes menet kanyarodik ki a szűk utca sarkán s teszes lépésekkel vonul el a Palazzo Governo felé.

— A mi katonánk... — mondja Signor Sponti meglepődötten s nem csekély büszkeséggel hangjában.

A »katonák« szó — meg kell állapítani — nem fejez pontosan a valóságot. A díszmenet tagjai hivataluk szerint valóban katonák. De külsőjük után nézve inkább békebeli orosz nagyhercegek, csodálatos kék hármerek dísz-

Egy legenda

szerint San Marinot Szent Marinus alapította, aki Kr. u. 366-ban halt meg. A középkorban Cesare Borgia próbálkozott a legszivósabban, hogy a kis állam függetlenségét letörje, végeredményben ez a kísérlet is meghiúsult, maradt s a san-marinoiak helyes politikája a további évszázadokra is megőrizte kis államuk függetlenségét. Napoleonnak ugyancsak tetszett a kis köztársaság függetlenségére való törekvése és erős szabadságvágya és ennek a tetszésnek egy hozzájuk intézett levelében is kifejezést adott. Még segítségét is kilátásba helyezte azzal, hogy hadianyagot, ígért nekik. San Marino polgárai azonban a békés megoldásnak hívei lévén köszönettel lemondtak erről.

Metternich, később II. Viktor Emánuel is híve volt San Marino függetlenségének, Mussolini is célszerűnek

A kis köztársaság

népe a legjobb viszonyban volt Mussolini Olaszországával, amelynek felekezett életritmusa nem maradhatott háttérben San Marino népére sem. Az 1924-es választások óta az u. n. »hazafias blokk« szerezte meg a többséget. A kis állam kormányformája azonban nem változott, a köztársaság élén ma is 12 tagból álló nagytanács az u. n. »capitani reggenti« áll, de San Marino olasz kapcsolatai egyre inkább elmélyültek s főleg gazdasági téren válnak jelentősebbé. San Marino mezőgazdasági termékei, jó bora, finom szappana, izes sajtja kedvelt cikkek egész Olaszországban. Sok bevételük

fantasztikus ország még fantasztikusabb külsejű figurái. Aranyozott csákok, piros és kék tollforgók, sötétkék ruhás öregek, vagy a jó ég tudja milyen frakkok, fehér hajtokák, ezüsttel átszőtt kardbujtok, arany vízében villogó török vakitűk a nézők szemét. Nincs a világnak még egy »hadserége«, amely ilyen páratlan ragyogással, létező pompával tudna felvonulni, mint ez a néhány san-marinoi gárdista. Nem csoda hát, ha Signor Sponti nyugtalan félszéliséssel figyelt minden lépésüket s ezen a délelőtti nem hajlandó más témáról beszélni, mint a kis állam hadseregéről, amelynek valaha 5 tagja volt.

Ma körülbelül 15.000 ember él San-marino köztársaság területén.

Kevesen vannak, akik — főleg adriamentí nyaralásaik során — elfutottak be, ebbe a kis köztársaságba, amely bár évszázadok óta független életet él a középolasz hegyek között, nyelvét népének fajtát, szokásait, tekintve, ugyyszólván teljesen azonos az olasz föld népének nyelvével, fájával, szokásaival.

tartotta, hogy a kis állam az olasz föld közepébe ékelve is megmaradjon független és önálló köztársaságnak. A Duce sokat tett San Marino érdekében, az adriamenti közlekedési utak megjavításával az idegenforgalom (mint San Marino egyetlen életelő eleme) számára könnyebben elérhetővé tette ezt a parányi államot.

San Marinoban nincsenek »mondén« mulatóhelyek, forgó áncosparkettel és búgó jazzmuzsikával. De vannak szép templomai, ősi épületei, közel száz »hadserége« s vannak hangulatos kis vendéglői, ahol vadászóval befuttatott lugasok árnyékában izletes, edeskes fehér bort mérnek, s hozzá hosszukás sós rudascskával megrakott tányér van minden vendég elé téve. San Marino dómja, sok ősi palotája, muzeuma és képtára mind-mind a szép és szorgalmas munkában eltöltött mult-

van San Marinonak a gyakran kibocsátott bélyegsorozatokból is.

A kis ország egyetlen gimnáziuma az olasz iskolákkal teljesen egyenlő értékű bizonyítványt ad. A középiskolát végzett sanmarinoi ifjak főleg Ferrara és Bologna egyetemén folytatják tanulmányaikat. A kis államnak két jól felszerelt kórháza is van. Büszkéek is erre módfelett. De legbüszkébbek voltak mégis »hadserégekre«, a gárdára, a csendőrségre és a rendőrségre. Valamennyi fegyvernem ünnepélyes alkalomkor a legpompásabb egyenruhát csillogtatta szájaitó bámuló előtt.

Az aacheni ujságmúzeum furcsaságai

Aachen ma a nyugati harcok gyűjtőpontjában van. Tüzérség, repülőgépek, hűtőgépek, építészeti emlékek felé a pusztulást. S mégis, nem ezekről akarunk most beszámolni, lé-

nyegtelenebb apróságokat szeretnénk bemutatni az olvasónak. Így például van — vagy talán ma már csak volt — Aachennek egy

Furcsa nevezetessége

amelynek létezéséről aránylag kevesen tudtak. Ez a különös intézmény egy ujságmúzeum.

Persze sokan gondolják most azt,

hogy egy ujságmúzeum még nem különös. Ebben igazuk is van. Hiszen a legtöbb nagy könyvtár — a mi Széchenyi-könyvtárunk is — gyűjti az

összes folyóiratokat, lapokat és természetesen azon igyekszik, hogy minél teljesebbé, minél hiánytalanabbá tegye gyűjteményét. De az aacheni ujságmúzeum nem ilyenfajta gyűjtemény. Ebben a múzeumban elsősorban kuriózumokat, furcsa, szokatlan, ritka lappeldányokat lehetett a látogató.

Ez érthető is, mert a gyűjtemény magja, sőt javarésze egy von Forenbeck nevű külön ember hagyatéka, aki jóformán egész életét anyagának összehordására fordította. Forenbeck annakidején bizonyára ártatlanul felbőlnak tekintették — s tán az is volt — de »életműve« hallatlan érdekes kulturtörténeti anyagot eredményezett.

Különleges lapokat

találhattunk a közel 150.000 darabos számláló gyűjteményben. Mindegyiknek volt valami sajátos, egyéni furcsasága. Egyiknek a nyelve, a másnak a címe, a harmadiknak az alakja, de szürke átlaglap itt nem akad. Egy pár érdekességet felsorolunk. 1891 április ötödikén Chicagóban jelent meg egy The West (A nyugati című, harmincöt nyelvű ujság, amely egy polgármesterválasztás alkalmából készült. Ez voltaképpen tehát propaganda röplap volt. A világnyelven kívül nyolc német nyelvű ujság, orosz, török, örmény, arab, japán, kínai, sőt még volapük, latin és ógörög nyelven is megjelent a szöveg.

Hasonló soknyelvű ujság jelent meg 1883-ban Amsterdamban Krakatoa címmel, amelynek egy példány szintén megvan ebben a múzeumban. Ez a lap a Holland-Indiában kitört Krakatoa vulkán szörnyű pusztításairól számolt be husz nyelven. Ez a szörnyű katasztrófa tíz- és tizezer emberéletet követelt áldozatul és mélyen megrendítette a világ közvéleményét.

Ugyancsak a múzeumban található két egészen rendkívüli lap: két kimondottan teli lappeldány. Egyik »Bodensee Zeitung« (Bodeni tavi hírlap), a másik »Zürichsee Eiszzeitung« (Zürichi tavi jégújság) címmel jelent meg a mult század nyolcvanas éveiben a tél derekán.

A »Bodensee Zeitung«-nak ez volt a második száma, az első éppen ötven évvel előbb jelent meg, a »Zürichsee Eiszzeitung«-nak viszont mindössze tizenegy évig kellett várnia a második számra. A két lapnak ugyan is az volt a különlegessége, hogy mindkettő a teljesen befagyott tavak jégén felállított gépeken állították elő. Így érthetővé válik, hogy egy-egy száma bizony sokáig kellett várni. A »Zürichsee Eiszzeitung« második számával így is majdnem baj történt: hirtelen olvadni kezdett és a gépeket az utolsó pillanatban sikerült csak a pártra vinni.

Vannak

különös című lapok

egész sereggel, ilyen a bécsi »Schwindel- und Lügenzeitung« (Csalók és hazugok újságja), amely szintén a mult század végén jelent meg. Érdekesekek még a különböző kézzel írott ujságok, amelyek közt legszokatlanabb az öserdei ujság, a »Beobachter am Mathiasstrom«, amelyet német telepesek közt terjesztett egy Knäppel nevű gyarmatos. Az ujság száz példányban készült, egy-egy száma 50 Pfennigbe került, egy-egy husz a vállalkozóé volt, harmincat viszont a másoló kapott.

Még felsorolhatnánk egy sereg ilyen furcsaságot. Érdekesekek, különösek voltak ezek az elsárgult lapok az aacheni múzeumban. Vajjon a háború viharában nem sördültek-e el végleg és örökre?

HIREK

**Elsőtétlés ma 19.45-től
reggel 6 óráig**

Dr. Paál Gábor képviselő a székely határőrök élén hősihalált halt. A Kolozsvártól megkésve hozzánk érkező Ellenzék című napilapból értesülünk, hogy dr. Paál Gábor erdélyi képviselő, a székely közbirtokosság vezetője a délkeleti határoknál vívott harcokban a csiki székely határőrök élén hősihalált halt.

Friss virágok a légitámasz után megmaradt Feszület alatt. Debrecenből jelentik, hogy egy nagy légitámasz után a Petőfi utca sarkán szinte csodával határos módon sértetlenül megmaradt a Feszület. A tornyok lakossága most minden nap friss virágokkal borítja el a légitámasz által megkímélt Feszület talpát.

Leszállították a zsidó házak zárgondnokainak díjazását. A pénzügyminisztérium a zsidó házak zárgondnokainak díját az eddigi 8 százalékról két százalékra szálította le. Az intézkedés következtében Nagyváradon a zsidó házak zárgondnokainak 90 százaléka lemondott. Ugyanezen helyen úgy intézkedtek, hogy lemondás esetén a zsidó házak jövedelmeit a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál levő zárt számlára kell befizetni.

Menekülés közben lelőtték a szabadkai fogház egyik rabját. Szabadkáról jelentik: Matkovics Ernő, a szabadkai fogház egyik rabja megölt a fogházból. Matkovics másfél éves börtönbüntetését töltötte a fogházban, ahol a kertgazdaságban alkalmazták. A felügyelő fegyőr azonban észrevette a szokását és utána ment. A Palics felé vezető úton a fogházor közsönként kerékpáron ültetve az üldözést s amikor a fegyőr közelebe ért, rálőtt. Közben a Palics felé tartó villamos több utasa a fogházor segítségére sietett s az egyik katonai fegyverének golyója a borszói felszólításra is továbbment. A fegyvert megsebesítette, majd az megadta magát. Matkovics Erő a Mária Váéria kórházba szállították.

Redményesen működik a topolyai szövetkezet. Topolyáról jelentik: a szövetkezet Topolyai Hitelesítő Szövetkezet igen szép eredményt tudatni, amint azt a szövetkezet több hatósága a most megtartott gyűlésen megállapította. Eredményesen működik a szövetkezet, de hathónapi fennállása máris 203 tagja van, akik 1150 db egyenként 40 pengős üzleti jegyzetnek. A szövetkezet üzleti jelleme jelenleg 46.000 pengő. Most a szövetkezet alatt a szövetkezet beolvadása az ugynevezett kisipari kezdeményes kölcsönakciója, amely megindulásával sok topolyai kisiparos kaphat majd kölcsönt igen kedvezményes feltételek mellett.

Sertéshizláló gazdák figyelmébe:

Felhívom figyelmüket a 112.300/1944. K. M. rendelethez amely szerint a gazdálkodó hus és zsirbeszolgáltatási kötelezettség teljesítésére szánt sertéseit vásárlásra jogosított személynek számlájára feljárnani esetleg előzetesen lekötött köteles.

Csak jogosított kereskedőn keresztül értékesített sertések ennek pontbeszámítás alá.

Felhívom a gazdák figyelmét, hogy sertéseik feljárnását illetve lekövetését Irodámban eszközölhetik Zombor, Zrínyi u. 2 sz. alatt

Mátyai Sándor ügye a bíróság előtt

Szerdán délelőtt nagy érdeklődéssel kezdte meg a zombori törvényszék dr. Winter-Köcs Rezső büntetőtanácsa Matyai Sándor, a közellátási felügyelőség volt vezetője és két vádlottársa bűnperének fő tárgyalását.

A vád első pontja szerint Matyai Sándor Greifenstein Henrik ujborsági vendéglőst tettenérte, hogy hústalan napon húsos ételt is kiszolgált, ennek ellenére azonban az ügyet — hivatalos hatalmával visszaélve — később eltussolta. További vádpont szerint Illés Sándor hírlapírónak Huck Maca textilkereskedő ellen árdragítás miatt tett feljelentését nem tette át hivatalos helyre. Vádolta az ügyészség Matyait azzal is, hogy dr. Rácics Simontól tiltott ajándékot fogadott el, hogy cukornagykereskedői kijelölésre vonatkozó kérvényét megszerkessze és kedvező javaslattal berjessze tovább, továbbá, hogy Burnách Dénes zombori sörnagykereskedőtől ajándékba 10 üveg sört fogadott el.

Egyidejűleg ugyanebből az ügyből kifolyólag vádat emelt az ügyészség dr. Rácics Simon és Burnách Dénes ellen is.

A személyi adatok felvétele során Matyai Sándor kijelentette, hogy 1913. március 18-án született Baján, battonyai illetőségű, szolgálati állása után a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába tartozik, s illetményeinek havi összege havi 862 pengő. Ingatlan vagyona nincs, ingó vagyona egy 4000 pengő értékű baka-rekabetétkönyvből, egy személyautóból és ruhatarárból áll. A vevőnét összesen 30—40 ezer pengőre értékeli.

Az elnök kérdésére kijelentette, hogy felsőkereskedelmi iskolai érettségét tett, büntetve nem volt. Elnök az iratokból megállapította, hogy a zombori járásbíró 1942-ben tettleges becsületesértésért elítélte Matyait, az ítélet végrehajtását azonban próbaidőre felfüggesztette.

Dr. Rácics Simon másodrendű vádlott társtulajdonosa és cégjegyzője egy magáncégnek, jelenleg a bajai kórházban teljesít szolgálatot. Tartalékos orvosfőhadnagy, büntetve nem volt.

A harmadrendű vádlott, Burnách Dénes sörnagykereskedő. Büntetve nem volt.

A vád ismertetése után Matyai Sándort hallgatta ki elsőnek a bíróság. Védekezésében kifejtette, hogy Greifenstein ujborsági vendéglőjében az elmúlt év nyarán egyik nap megállapította, hogy húst szolgálnak fel, holott hústalan nap volt. Az étel-ételt aláírta a vendéglő tulajdonosával és visszaérve Zomborba aklát készítette a kihágási eljárás megindítására. Következésképpen, mikor a városban tartózkodott, két ízben is keresték a főispáni hivatalból a Greifenstein ügyben. Állítása szerint az

akkori főispáni titkár telefonált. Visszaérkezése után fölment a megyeházára, a titkárral együtt bementek dr. Deák Leó főispánhoz, akinek utasítása értelmében az eljárást nem tettem folyamatba.

Az elnök kérdésére kijelentette, hogy a feljelentést iktatta s újabb kérdésre, vajjon az elintézés módját miért nem iratta a főispánnal az aktára azt válaszolta, hogy akkor nem gondolt rá, hogy ebből valaha peres ügy lesz. Dr. Winter-Köcs tanácselnök megállapította, hogy a feljelentés nincs az iratok között. Az elsőrendű vádlott kijelentette, hogy utólagára a rendőrségi kihallgatás alkalmával látta a feljelentést.

Illés Sándor főszerkesztő feljelentésével kapcsolatban azt adta elő, hogy ez hivatalában kereste fel őt és méltatlankodva mondta, hogy Huck Maca textilkereskedő két méter nyolc van centiméteres kabátzövetért 480 pengőt kért tőle. Illés azt kérte, vizsgálja ki, hogy történt-e árdragítás, s ha igen, indítson eljárást a kereskedő ellen. Illés utólag a feljelentést azzal vonta vissza, hogy a fenti összegben egy rend ruha ára is befoglalható, ebben az esetben pedig az árdragítás ténye nem forgott fenn. Ami a tiltott ajándékok elfogadását illeti, kijelentette, hogy dr. Rácics-tól a kérvény bélyegilletékére kapott

pénzt, amelyről később pontosan elszámolt. A beadvány megszerkesztése kizárólag baráti szívesség volt és nem tett ígéretet, hogy kedvező záradékkal terjesztesse fel a kérvényt. Ami a Burnách-tól elfogadott sört illeti, ez baráti figyelmeztetés volt csupán, aminek annál kevésbé lehetett köze hivatali működéséhez, mert a sörnagykereskedés a pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik.

Az elnök ezután Matyai jövedelmi viszonyait ismerte meg, imre, ez elmondotta, hogy autóköltséggel és pótlékokkal fizetése nem egyszer a havi 1600 pengőt is elérte. Egyetlen szenvedélye az öltözködés volt, ezért is találtak ruhataráiban 44 rend ruhát. Az autót 1941 júliusában 3500 pengőért vette. Részletesen vallott ezután bünyvadi eljárás alá vonásának körülményeiről, amelyet egy nagykereskedő cég által megindított hajsza, következményének tekint.

A kihallgatott I. és II. rendű vádlott lényegében az i. rendű vádlottal egyértelműleg vallottak és tagadták bűnösségüket. Greifenstein Emil ujborsági vendéglőst hallgatta ki ezután a bíróság, majd az egykori főispáni titkár tett vallomást. A dél-előtti kihallgatott tanúk sorában utólag dr. Deák Leó volt főispán állott tanúként a bíróság elé, aki a Matyai-nak adott állítólagos utasítással kapcsolatban kijelentette, hogy nem emlékszik már az ügyre. A titkárt és a főispánt a bíróság vallomására megeskette, majd a tárgyalás folytatását délután négy órára halasztotta.

Lapzártakor a tárgyalás még tart.

Kevés pénzért sokat csak a M. Kir. osztálysorsjáték ad

Egyetlen sorsjeggyel EGY MILLIÓ PENGŐT nyerhet!

Biztosítva szerencsédet sorsjeggyel!

Az esélyesek egyenként, mert a sorsjegyek fele nyer. Az október 17-én kezdődő 53. sorsjátékon közel 15 millió pengő kerül kisorsolásra. Közte van az Ön nyereménye is!

Az alábbi rendelőlapot kitöltve, nyomtatványként, 4 illéres bélyeggel küldje be címünkre rögtön. Fizetni ráér később is, a húzás előtt.

Ezzel megrendelek az 53. m. kir. osztálysorsjátékra:

.....egész sorsjegyet á 40.— P.fél sorsjegyet á 20.— P
.....negyed sorsjegyet á 10.— P.nyolcad sorsjegyet á 5.— P
Kérek hivatalos játéktérmet és befizetőlapot, mellyel a sorsjegyek árát húzás előtt befizetem.

Név:

Pontos cím:

SEGE GYULA m. kir. osztálysorsjegykiosztó, KULA, Póstaút 17.

Bulgária megszakította a diplomáciai kapcsolatokat Magyarországgal

Budapest, szeptember 27.

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Szófőből nyert értesítés szerint Bulgária f. évi szeptember 26. éjféltől megszakította diplomáciai kapcsolatát Magyarországgal.

Megsemmisítették a németek az angolok legújabb hollandiai légi utánpótlását is

Berlin, szeptember 27.

Az Interinf. jelenti: Szeptember 26-án délután a hollandiai hadszínter fölött újabb heves légi harcok fejlődtek ki. Az angolok az időjárás átmeneti javulásukat kihasználva megkísérelték, hogy erősítéseket küldjenek a Nymwegen—Arnhem térségében földreszállított ejtőernyősöknek. A lehervitorlázókat vontató bombázókat a német légvédelem megtámadta, még mielőtt elérték volna azt a térséget, ahol csapataik küzdenek. A harcok hevesége jóval felülmúlta

az eddigi harcok hevesességét. A halott gépek pontos száma a délelőtti órákban még nem volt ismeretes.

**AMERIKAI HAJÓK NEM ÉRINT-
HETIK AZ ARGENTIN KIKÖTŐ-
KET**

A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint a külügyi hivatal elhatározta a délről észak felé haladó hajókat, hogy október 1-től kezdve nem érintethetik Argentina kikötőjeit. Ezt az intézkedést háborús követelményekkel indokolják.

STEFANITS ISTVÁN,
a „Hangya” jogosított helyi
kereskedőjénél.

KIRAKAT:

SZEPTEMBERI NAPSÜTÉS

Az ilyen cikket mindig meg lehet írni. Nem baj az, ha már vigan esik az eső és vihar tépi a fák sárgult leveleit, amikor a rotációs világraszúli a lappeldányokat. Ősz van. Ilyenkor szoktuk mondani, hogy derűre boru következnek s a boru itt is marad rendszerint a nyakunkon. Hogyne örülne hát az ember a verőfényes vasárnapdelutának, a ragyogó szeptemberi napsütésnek? A szeptemberi napsütés beragyogja a szívet, a lelket és fényén, melegen sokszor hetekig, sőt hónapokig is édegetünk.

Milyen lehet egy derűs, napsütéses szeptemberi délután hangulata ma? Van egy világhírő magyar újságíró, aki beharangozta már a félvilágot s eddig mindig ott volt, ahol a legérdekesebb dolgok történtek. De majdnem mindenütt a szeptemberi napsütés tobzó aranyszíneit használta fel harcolataihoz és képeihez. Ez az újságíró ott volt a belga tengerparton 1940. őszén. S a pillanatot egy könnyed, szépséges olasz tangódal refrénjével örökítette meg: Vivere, vivere... Élni, élni...

Valahogy ezt diktálja mindig és mindenütt a szeptemberi napsütés. Nem a titokzatos tavaszi nekizsendülés ez, nem is a nyár színe te nyers, barbár életindulója. Sokkal halkabb, meghittebb, melegebb és bensőbb a szeptemberi napsugarak muzsikája. Talán sárgulásba hajló falevél, amely tavasszal szinte füffel is hallható zirrenéssel nőtt, nyáron habzsolva, mohó étvágyal itta a napsugarat és most, ősszel, ráébredt, hogy van és magábaroskad a lét boldogságától. Talán szőlőfürt, amelyet mézédés, zamatos nedvek ígérete dagasztott s most boldogan terpeszkedik el a tőkén, vagy a sarki árus kosarában az egyszeregy és tisztá lét befelé ragyogó tudatával. Talán kiülés a park békés padjára, amelyre aranyfoltokat szór a lombokon át szűrődő nap. Élni úgy, hogy ezt a szent érzést semmi se zavarja néhány boldog pillanatra. S azután kíséren el a szeptemberi délután verőfénye, derűje és mosolyogja be lelkünket a zord valóságok idegölő forogtatásában.

Vivere, vivere...

Valósággal zsongott a legszebb himnusz az éter láthatatlan hurjain, ahogy megpendültek milliónyi pajzán napsugár érintésétől. A sértány porondján megcsikordult a vasárnapi kimenőt élvező kis család félretaposott sarku cipője. De mit számított ez most. Belemosódott a nagy élethimnuszba.

Vivere, vivere...

Szinte félénken huzom össze egy pillanatig magam ezzel a túlárado életörömmel. Ma a sötétség angyalai szabadultak erre a földre s embertársaink ezrei és száz ezrei apokaliptikus szenvedések utjait járják. Azután ismét diadal-maskodik bennem a szeptemberi napsütés derűje. Igen, élni, élni... S azután a borús, komor hónapokban is felidézni akár csak egyetlen ragyogó szeptemberi délutánt is. Ez a törvény, az élet erős, nagy törvénye.

És megvártam a padon, amíg el nem tűnt a fák között az utolsó napsugár is.

S-P-O-R-T

Szeged a fővárosba költözési csapatát és szerepelteti a Hadibajnokságban

Szünetelő vidéki NB-csapatok látékosulnak szerepeltetése Csatár-göndök a Ferencvárosban

Mint már említettük, az MLSz az utazási és más zavaró körülményekre való tekintettel beszüntette az NB mérkőzéseket és azok helyére a Hadi Bajnokságot írta ki. A tervezet szerint a Hadibajnokságban részt vesznek a budapesti NB csapatok és a Zuglói Danuvia, mely legyőzte a Törökvetést s ezzel jogot nyert az első vonalban való szereplésre. Az illetékesek ily határozata eilen nem lehet kifogást emelni, mivel a mai viszonyok között a NB mérkőzések további folytatása lehetetlen. Most az a kérdés merül fel, hogy mi lesz azokkal a vidéki csapatokkal, amelyek eddig az NB-ben szerepeltek. Az MLSz határozata alapján ezek az egyesületek részt vehetnek a KB bajnokságokban, de az egymásközi NB mérkőzéseiket is, ha erre lehetőség nyílik, lejátszhatják.

Elsőnek Szeged

döntött ebben az ügyben. Mint értesülünk, a Szeged vezetősége elhatározta, hogy csapatát benevezi a Hadi Bajnokságba s erről már értesítette is az MLSz vezetőségét. Nagy érdeklődés előzi meg most az MLSz erre vonatkozó határozatát.

Kolozsvár

sem nyugodott bele az új helyzetbe s valószínűleg valamelyik budapesti csapattal fog egyesülni addig, amíg a helyzet meg nem változik.

Felvetődött most az a kérdés is, hogy mi lesz azokkal a játékosokkal, akiknek egyesületük az új helyzetre való tekintettel nem vesznek részt a Hadibajnokságban, vagy amelyek ideiglenesen szüneteltetik csapatuk szerepeltetését. Erre vonatkozólag az MLSz csütörtöki ülésén fognak határozni. Előreláthatólag megengedik ezeknek a játékosoknak, hogy más egyesületekben szerepeljenek. Ez helyes megoldás, mert igazságtalanság volna, hogy ezek a játékosok téflenségre legyenek kárhoztatva saját hibájukon kívül.

A Ferencváros

táborában nagy kiábrándulást okozott Rudas szerepeltetése a közép-csatár helyén. Sem a csatársor nem erősödött meg ezáltal viszont a védelem lényegesen gyengült. Már a mérkőzésen erősen tüntettek a szurkolók Berkessy edző ellen emiatt, úgy hogy Rudast a második félidőben visszavonták régi helyére. Ugy látszik, a szurkolóknak volt igazuk, mert ebben az összeállításban a Ferencváros már 1:3-ra, tehát elvesztésre álló mérkőzést döntött el saját javára.

A vasárnapi mérkőzések

után a Hadi Bajnokság táblázata a következőképpen alakult ki:

1. Ujpest	3	3	—	—	9:5	6
2. Ferencv.	2	2	—	—	8:4	4
3. Kispest	3	1	—	2	8:8	2
4. Csepel	2	1	—	1	4:5	2
5. Gamma	2	—	1	1	3:4	1
6. MÁVAG	3	—	1	2	6:10	1
7-11. N. Vasas	—	—	—	—	—	—
7-11. BSZKRT	—	—	—	—	—	—
7-11. Elektr.	—	—	—	—	—	—
7-11. Ganz	—	—	—	—	—	—
7-11. Zugló	—	—	—	—	—	—
12. Szentlőrinc	1	—	—	1	1:3	—

Nagy érdeklődés a LOK 14 sportágban kiírt versenysorozata iránt

A Leventeegyesületek Országos Központjának a tömegsport szolgálataiba állított versenysorozatát igen nagy érdeklődés kíséri. Különösen a vidéki leventék érdeklődnek a megmozdulás iránt.

Az atlétika, céllövés, kerékpár, kézilabda, labdarugás, asztali tenisz, birkózás, evezés, kajak, kosárlabda, ökölvívás, sí, torna és uszásban kiírt versenysorozat minden városban és faluban megteremti a sportéletet. Így a tömegekben rejlő östehetségek felszínre kerülhetnek s ezek aztán sport működésüket a társadalmi egyesületekben folytathatják.

Abaházy József, a levente ökölvívók országos kapitánya igen örül a levente házi versenyeknek:

— A házi versenyek az utóbbi időben elmaradtak — mondta az országos kapitány —, pedig ezek hivatottak a versenyzőket előkészíteni a nagyobb találkozókra.

— A LOK nagyszerű elgondolását a MOSz is örömmel fogadta. Forray Árpád ügyvezetővel az élén a szövetség ígéretet tett ennek a levente megmozdulásnak a legmesszebbmenő támogatására. Ezzel a tömegmozdulással a társadalmi sport is igen sokat nyer.

Bánkuti László dr., a MOATSz ügyvezetője is elismeréssel nyilatkozott a versenysorozatról:

— Ez a megoldás lehetőséget nyújt a mai nehéz körülmények között a leventesport zavartalan folytatására. A LOK elgondolását igaz örömmel fogadjuk.

Minden falu ifiúsága indulhat az ezévi leventebajnokságon

A Leventeegyesületek Országos Központja most állította össze a következő sportévi műsorát. Érdekes pontverseny terveit dolgozták ki, amelyek lényege az, hogy minden város és község leventeszervezetének tagjai egyformán résztvehessenek a bajnokságokon.

A tömegtestnevelés céljait szolgáló versenysorozat az ismert sportágak közül a következőkben kerül lebonyolításra: atlétika, céllövés, kerékpár, kézilabda, labdarugás, asztali tenisz, birkózás, evezés, kosárlabda, ökölvívás, sí, torna és uszás.

Hogyan védekezzenek hatóságok és intézmények a légitámadások pusztításai ellen

A légitámadások számtalan bizonyítékát adták annak, hogy a bombák még akkor is kárt tettek az épületben és annak helyiségeiben, ha nem az épületet találták el, hanem attól távolabbra robbantak. Elsősorban különösen az ablaküvegek esnek áldozatul, azért hívta fel a honvédelmi miniszter a lakosság figyelmét, hogy a lakások, irodák belső ablakait szedjék le és azokat vagy a lakásnak az ablaktól távol, védett helyre, vagy szekrények mögé, vagy ha lehetőség van arra, a pince különböző részeiben helyezték el. Ez az óvatosság vonatkozik a hatóságok, intézmények, magánirodák helyiségeire is.

Külön figyelmeltetés hívja fel a hatóságokat, intézményeket, magánvállalatokat arra is, hogy gondoskodjanak az irodákban lévő írógépek, számológépek távbeszélő készülékek és egyéb gépi irodafelszerelés biztonságba helyezéséről. Ezeket munkaidő alatt riadó esetén az óvóhelyre vigye mindenki magával, munkaidő után pedig azokat vagy pánccs szekrényben, vagy pedig ami jobb, az óvóhelyen előre elkészített polcokon helyezték el.

Azokat a nehezebben mozdítható irodai berendezéseket, amelyek ritkán használnak, az óvóhelyen célszerű elhelyezni és amennyiben azokra szük ség van, az óvóhelyen kell használni.

APRÓHIRDETÉSEK

ELADÓ családiházak Zomborban, kettő a belvárosban, kettő közel a belvároshoz. GERGUROV ingatlanforgalmi iroda Zombor, Kossuth utca 14. a-1404

TEKERCESELŐT és kifutót keresünk azonnalra. Turul Filmszínház, Zombor. a-1427

VÁSÁRTÉR 7 szám alatt nagyobb-mennyiségű istállótrágya eladó. a-1430-f

MÉLY gyermekkosci olcsón eladó. Arany János utca 7. alatt. a-1435

ÜZLETI SZOLGÁT, havifizetéssel október 1-re felveszek. Jelentkezni: Račkov divatárú-tüzletében, Zombor. a-1438

TELJESEN ÚJ fekete-női bunda eladó. Bővebbet: Bethlen utca 5. a-1439

ELADÓK recamierek, ottománok, ágymadracok, gyermekágyak, egy hálószoba és ebédlő, egy kisebb Telefunken rádió, egy íróasztal, asztali sparherdt, négy öltözet férfiruha és egy trenchkoat. Zombor, Petőfi utca 7. a-1441

Betűsoros nyilvántartás, Lakók nyilvántartási könyve és Kukorica igénylési nyomtatvány kapható

Bosnyák József könyvnyomdájában ZOMBOR, Csíhás Benő u. 3.